

EM2022/175

I medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan man kan forbedre muligheder for råstofudvinding for vores land og hjemmehørende i Grønland?

(Inatsisartut medlem, Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Da Råstofloven trådte i kraft den 1. januar 2010, har vi været mange der har tænkt at vi endelig fik muligheden for at få indtægt fra andet end fisk.

De store forventninger og store ord er ikke blevet indfriet til den dag i dag, og man kan påstå at det er flovt, for man kan sige at de fleste borgere ikke har fået andet end uindfriet håb.

Glæden var stor da der blev fundet guld i Nalunaq-minen, vi havde store forventninger, for det blev påstået at Nanortalik-borgerne ville blive rige.

Der var også store forventninger for Rubin-minen, men der er dog ikke tegn på at det har givet gevinst for vort land endnu, vores forventninger blev ikke indfriet på grund af underskudsforretning, på trods af at der bliver udvundet værdifulde råstoffer.

Det sker endda at selskabet erklærer konkurs og fortsætter med at udvinde råstoffer under et andet navn, det virker som en uendelig historie der går i ring.

Der er store områder i Sydgrønland, som har forundersøgelses tilladelse for mineralske råstoffer.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Myndighederne har givet forundersøgelsestilladelser for de ressourcerige områder til de udenlandske selskaber, og på den baggrund skal hjemmeboende ansøge om tilladelser til de udenlandske selskaber for at tage prøver af sten, er det acceptabelt? Det mener jeg klart ikke.

Vi bør ændre lovgivningen så vi ikke fremstår som hjælpeløse og forventningsfulde. Det ser ud til at selskaberne går konkurs og vi kan ikke fortsætte med at miste retten til selvbestemmelse til ressourceområderne. Denne måde at forvalte mineralske råstoffer på er ikke optimalt og kan sammenlignes med kolonitilstande

Det er besværligt at begå sig i de steder hvor der er forundersøgelsestilladelser i Sydgrønland – som nu er ejet af udenlandske selskaber – med den nuværende lovgivning.

Derfor må vi her i Inatsisartut diskutere hvordan vi kan ændre den nuværende lovgivning og forvaltning om mineralske råstoffer, så de hjemmeboende kan opnå at få gavn af vores egen ressourcer. Der er intet tvivl om at det er på tide at ændre lovgivningen.

Jeg mener at hjemmeboende skal kunne drage betydeligt fordel af landets mineralske råstoffer. De mest kostbare sten til smykkefremstilling bliver taget ud af landet, hvorfor det ikke er bemærkelsesværdig fordel for de hjemmeboende. I finansloven står der at det forventede royalties er på 0 kr., på trods af at råstofudvindingen går godt.

Vi må opnå at vi får gavn af forundersøgelserne.

Det kan ikke passe at vi opgiver ansvaret på så store områder, at det så ved siden af, er en underskudsforretning for mineselskaberne, skal vi så fortsætte med at tildele dem endnu flere forundersøgelsestilladelser?

Hvilke krav ønsker vi at stille mineselskaberne?

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

For mig er der intet tvivl, at vi må have økonomiske gevinster for landskassen, uanset om det handler om det er forundersøgelser eller om der er tale om udvinding af mineraler.

Vi oplever til den dag i dag at selskaber driver minedrift til små penge, vi kan ikke fortsætte med at vores største indtægt er arbejdernes skattefradrag.

Vi må ændre på forvaltningen af myndighedernes tildeling af tilladelser af forundersøgelser således det bliver muligt for hjemmeboende at benytte sig af mineralske råstoffer.

Vi bør sætte tidsfrist på varigheden af forundersøgelser, så vi ikke bare skal acceptere forlængelser af forundersøgelsestilladelser, samtidig med at forhindre de hjemmeboende at fremstille smykker. Hvad er meningen om tidsbestemte x antal år til at foretage forundersøgelser af områder?

Skal vi fortsætte med at tage imod gentagne ansøgninger om tilladelser?

Skal vi fortsætte med at tillade minedrift nær bostederne?

Jeg mener at, mineselskaberne har det for nemt med at fortsætte med underskud, samtidig med at tage vores rigdomme og ressourcer ud af landet, vi må til bunds vide om hvor mange ressourcer man tager ud af landet, uanset om det er til smykkefremstilling eller om det er til brugsgenstande.

Hvad skal vi gøre for at ændre råstofloven så det er til fordel for Grønland?
Status quo er ikke en mulighed.

Jeg glæder mig til debatten. Tak.